

kü, geniş bir izahat verirseniz İctüzüğün bir başka maddesi işler. Böylelikle üyeler, özellikle gruplar isterlerse söz veririm. O bakımdan yalnız gündem dışı hudutlarını geçmemek üzere konuşunuz. Yani geniş bir izahat olursa, iç ve dış politikada Hükümetin veya üyelerinin birinin izahatı sınırına girer. O zaman İctüzüğün bir başka maddesi işler.

ÇALIŞMA BAKANI ALİ RIZA UZUNER (Trabzon) — Mümkün merteye kısa konuşacağım.

BAŞKAN — Gündem dışı olmak üzere buyurunuz Sayın Uzun.

ÇALIŞMA BAKANI ALİ RIZA UZUNER (Trabzon) — Sayın Başkan, Cumhuriyet Senatosunun değerli üyeleri:

Bana lütfedilen konuşma fırsatından ötürü Yüce Başkanlığa ve Yüksek Heyetinize teşekkür görevimi yerine getirmek isterim.

Ancak, sigortalı işçilerimizin sosyal güvenlik haklarıyla ilgili, gerek basında ve gerekse gündem dışı olarak bu kürsüde çok geniş bir şekilde ortaya konulan konuyu özetleyip kısaltmak imkânına büyük ölçüde sahip değilim ve fakat Sayın Başkanın işaret ettiği istikamette mümkün merteye kısa maruzatta bulunmaya çalışacağım.

Değerli arkadaşım Sayın Senatör Halil Tunç'un, birkaç gün önce bu yüce kürsüde gündem dışı bir konuşma yaparak dile getirdiği, sigortalı işçilerimizin sosyal güvenlik haklarının korunmasıyla ilgili gerçek durumu müsamaha buyurulduğu takdirde açıklıkla ve çiplıklıkla arz etmek isterim.

Sayın Tunç'un Senatör ve Türk-İş Genel Sekreteri olarak yaptığı konuşmasının özünde, sigortalı işçilere bugüne değin verilen hakların kısıtlanacağı konusunda basma da yansıyan olumsuz haberlerin işçileri kaygıya ve huzursuzluğa götürdüğü ve bu sorun üzerinde ilgilileri uyarmak düşüncesi bulunmaktadır.

Sayın senatörler şunu arz edeyim ki, bu konu ile ilgili olarak zaman zaman ve her fırsattan yararlanarak «İşçilerimize verilmiş olan haklardan geri gidilmeyeceği, aksine bu hakların daha da geliştirilerek sosyal devlet ilkesine uygun, sağlam esaslara bağlanacağı» müteaddit kez arz ve izah edilmiştir. Ancak, gerek basında

ve gerekse bu kürsüde yapılan konuşmalar nedeniyle saygı duyduğumuz Yüce Senatoya ve onun değerli üyelerine konu ile ilgili tamamen bilimsel ve gerçek doneleri bu fırsattan yararlanarak sunmak isterim.

Bilindiği üzere, sosyal güvenlik sistemimizi oluşturan 3 mekanizma vardır. Bunlar sırasıyla; Sosyal Sigortalar, Sosyal Yardım ve Refah Hizmetleri ve bir de yasa ile yapılan Devletçe bakma; yani savaşlarda zarar görenlerin gelir devamlılığı gibi hallerdir.

Sosyal sigortalarımız, kapsadığı kimselerin geleceğe karşı duyulan kaygı ve korkusunu sağladığı güvenlik sayesinde gideren, millî gelirin adil dağılımını sağlayan ve sosyal adaleti yerleştiren etkili araçlardan biridir. Şunu da unutmamak gerekir ki, meslekî ve sosyal risklere karşı yapılan bu tür sosyal transferlerin millî gelire direkt bir katkısı yoktur. Bu nedenle hak sahiplerine transfer edilen fon giderlerinde sosyal adalet ölçüsünün aşılmaması, sosyal güvenliğin temel ilkelerinden biridir.

Değerli arkadaşlarım maruzatımı;

1) Sosyal Sigortalar Kurumunun malî ve aktüaryel dengesini bozan; fakat aritmetiği yapılamayan başlıca nedenler.

2) Yaşlılık aylığı bağlama yönünden kanunla sağlanmış tavizler. (Aritmetiği yapılabilenlerdir bunlar.)

3) Başkaca faktörler ve yeniden düzenlemeler.

Başlıkları altında kısaca sunmak istiyorum.

Öyle ummak isterim ki; bu yüce kürsüden yaptığım açıklamaların sonunda, artık Sayın Halil Tunç'un, kendisine özgü sevimli coşkusu ile dile getirdiği kaygılar silinmiş olsun. Fakat konuya girmeden önce yeniden belirtmek isterim ki, sosyal bir hukuk Devleti olan Cumhuriyet rejimi içinde kazanılmış sosyal haklardan kısmı yapılamaz.

Sayın senatörler, 1186 sayılı Kanun çıkmadan önce de emeklilik yaş sınırının erkeklerde 60'dan 55'e, kadınlarda ise 55'den 50'ye indirilmesi söz konusu edilmekte idi. Hattâ o dönemdeki Sosyal Sigortalar genel kurullarından birinde sendika liderlerinden birinin, «Türkiye'yi emekli yurdu haline mi getireceğiz?» diye bu akıma tepki göstermiş olduğu söylenir. Dosyaların incelenmesinden anlaşıldığına göre, o dö-